

Пирог Данило Анатолійович,

здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти,
спеціальність 231 «Соціальна робота»

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
м. Полтава, Україна.

d.pyroh@ukr.net

<https://orcid.org/0009-0007-3553-7018>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАХИСТУ МОЛОДІ В ГРОМАДІ

Постановка проблеми. У сучасних реаліях формування законодавчого та нормативного поля в Україні, зокрема й щодо підготовки фахівців соціальної сфери, відбувається на декількох рівнях – Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, профільні міністерства, регіональні й місцеві інституції. Це свідчить про багаторівневий і складний характер процесу, який потребує узгодженості дій між усіма суб'єктами законодавчої ініціативи та виконавчої влади. Кожен із зазначених рівнів має свою специфіку, компетенцію та сферу відповідальності, що визначає особливості прийняття, адаптації і реалізації правових актів у галузі соціальної політики.

Тому важливим етапом науково-теоретичного й практичного осмислення проблеми підготовки майбутніх соціальних працівників до соціально-економічного захисту молоді в громаді доцільно починати з аналізу нормативно-правової бази, яка є основою для її здійснення. Такий аналіз дає змогу не лише зрозуміти правові засади та механізми організації підготовки фахівців, а й виявити наявні прогалини, суперечності чи недосконалість окремих положень, що впливають на ефективність підготовки кадрів. Крім того, глибоке вивчення законодавчої основи створює підґрунтя для подальших наукових досліджень, порівняльного аналізу із зарубіжним досвідом та вироблення практичних рекомендацій для вдосконалення системи професійної освіти у сфері соціальної роботи. Саме системний

підхід до вивчення нормативно-правових документів забезпечує комплексне розуміння процесу підготовки майбутніх соціальних працівників і сприяє формуванню цілісного бачення державної політики в цьому напрямі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В основу наукової розвідки покладено закони України й відповідні накази міністерств, які є фундаментальними при формуванні процесів побудови взаємодії між інституціями з підготовки кадрів та кандидатами на роль майбутніх фахівців здобуття знань зі сфери «Соціальна робота». Зокрема, у статті розглядається Закон України «Про вищу освіту», накази Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 556, № 557, а також Національна рамка кваліфікацій Національного агентства кваліфікацій.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується ця стаття. У статті розглядаються безпосередньо ті нормативи і правила, за якими відбувається процес формування майбутніх фахівців соціальної сфери до соціально-економічного захисту молоді в громаді, що є малодослідженим у галузі знань «Соціальна робота».

Метою статті є аналіз нормативно-правової бази підготовки майбутніх соціальних працівників до соціально-економічного захисту молоді в громаді як основи для організації якісного освітнього процесу. Зазначена мета передбачає не лише вивчення окремих законодавчих актів чи підзаконних документів,

а й глибоке осмислення цілісної системи правового забезпечення, що регулює діяльність у сфері соціальної роботи. Такий підхід дає змогу комплексно розглянути основні принципи, напрями та механізми формування професійної підготовки фахівців, які покликані забезпечувати соціальний добробут населення.

У межах цієї мети важливо акцентувати увагу на тому, що нормативно-правова база є не просто формальним набором документів, а фундаментом, на якому будується зміст, структура і методологія навчального процесу. Саме вона визначає вимоги до рівня компетентностей, професійних навичок і практичної підготовки майбутніх соціальних працівників, які згодом ведуть діяльність у громадах. Крім того, системне вивчення правових засад сприяє більш глибокому розумінню сучасних тенденцій розвитку освіти, забезпечує єдність теоретичних знань і практичних умінь, а також допомагає адаптувати освітній процес до актуальних потреб суспільства. Так, аналіз нормативно-правової бази є ключовим чинником підвищення якості підготовки майбутніх соціальних працівників і створює основу для ефективного функціонування системи соціально-економічного захисту молоді в умовах сучасної громади.

Визначення методики дослідження. Методика дослідження ґрунтується на опрацюванні нормативних джерел з використанням теоретичних методів – аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, що дає змогу розкрити бачення поточного стану напрацювань з обраної проблеми.

Виклад основного матеріалу. Крім суто педагогічних аспектів, підготовка соціальних фахівців відбувається в межах певної нормативної і методичної бази. Закони, стандарти й професійні нормативи визначають мінімальні вимоги до освітніх результатів та компетенцій. Водночас вони залишають місце для адаптації: навчальні заклади отримують можливість коригувати програми під місцеві потреби громад, залучати спеціалізованих партнерів, розробляти додаткові модулі. Тобто нормативна база створює «каркас», а конкретна реалізація здійснюється в межах

цього «каркаса» з урахуванням локального контексту.

Закон України «Про вищу освіту» (Про вищу освіту, 2014) є базовим нормативним документом, який визначає стратегічні орієнтири розвитку вищої освіти в Україні, зокрема й у контексті підготовки майбутніх соціальних працівників до виконання завдань соціально-економічного захисту молоді в громаді. Документ не лише встановлює принципи та цілі освітньої діяльності, а й задає межі для формування змісту освітніх програм, механізмів оцінювання результатів навчання тощо.

Одним з ключових положень закону є закріплення компетентнісного підходу як фундаментального принципу вищої освіти. Це означає, що результатом навчання має бути не лише засвоєння певного обсягу теоретичних знань, а й формування у випускників комплексу практичних умінь, особистісних якостей та ціннісних орієнтацій, які безпосередньо впливають на їхню здатність ефективно діяти в реальних умовах. Для підготовки фахівців у сфері соціальної роботи це має особливе значення, адже діяльність соціального працівника пов'язана з вирішенням складних і багатогранних проблем, що потребують не тільки знань законодавства чи соціальних технологій, а й високого рівня комунікативної культури, емоційного інтелекту, етичної зрілості.

Отже, Закон України «Про вищу освіту» (2014) створює нормативну основу, яка дає змогу закладам вищої освіти не тільки реалізовувати загальні освітні стандарти, а й гнучко адаптувати їх до завдань підготовки майбутніх соціальних працівників, здатних ефективно діяти у сфері соціально-економічного захисту молоді. Його положення про компетентнісний підхід, академічну автономію і соціальні гарантії дають змогу інтегрувати в освітні програми спеціалізовані модулі, практики й партнерські проекти, що безпосередньо відповідають потребам молоді в конкретних громадах.

Наказ МОН України від 24.04.2019 р. № 557 (МОН, 2019) – стандарт бакалаврського рівня, який визначає чітку систему вимог до підготовки майбутніх фахівців зі спеціальності 231 «Соціальна робота» в сукупності інтегральної,

загальних і спеціальних професійних компетентностей та програмних результатів навчання. У їхніх межах випускник має опанувати комплекс знань, умінь та здатностей, які допомагають йому ефективно діяти у сфері соціального захисту населення, зокрема працювати з вразливими групами, включно з молоддю. У переліку фахових компетентностей особливе місце посідає вміння визначати та аналізувати потреби таких груп, розуміння нормативно-правової бази й механізмів соціального захисту, здатність планувати та реалізовувати практичні заходи й соціальні інтервенції, а також уміння взаємодіяти в міждисциплінарних командах. Це означає, що під час підготовки студентів повинні закладатися основи операційної спроможності діяти у сфері соціально-економічного захисту молоді, спираючись на норми, процедури й конкретні методи роботи. Стандарт орієнтує університети на практикоорієнтований підхід, коли студенти ще в процесі навчання отримують можливість долучатися до діяльності соціальних служб і молодіжних програм у громадах, відпрацьовувати навички профілактики безробіття серед молоді, організації програм підтримки та профорієнтації. При цьому важливим аспектом є мультидисциплінарність підготовки, адже майбутній соціальний працівник має поєднувати знання з психології, педагогіки, права, економіки та соціальної політики. Для цього до навчальних планів включаються як базові курси («Вступ до соціальної роботи», «Соціальна політика та соціальний захист», «Педагогіка в соціальній роботі»), так і спеціалізовані дисципліни, орієнтовані саме на роботу з молоддю («Соціальна робота з молоддю», «Профорієнтація та соціальна інтеграція молоді», «Профілактика ризикових поведінок у молодіжному середовищі»). Важливим є те, що навчальні модулі мають бути чітко співвіднесені з компетентностями, закладеними в стандарті, що дає змогу вибудовувати навчальний процес логічно й послідовно, забезпечуючи досягнення цільових результатів. Практична підготовка починається вже з перших курсів і містить супервізовану роботу в громадах, участь у реальних проєктах, що сприяють соціально-економічному

захисту молоді, а завершальна виробнича практика передбачає розробку й реалізацію інтервенційного проєкту безпосередньо в умовах конкретної громади.

Наказ МОН України від 24.04.2019 р. № 556 (МОН, 2019) – стандарт магістерського рівня, у якому зроблено акцент на поглибленій підготовці фахівців, здатних виконувати складні аналітичні, дослідницькі та управлінські функції у сфері соціальної роботи. Вимоги цього стандарту передбачають, що магістр має бути спроможним проводити комплексні соціальні дослідження, моделювати інтервенційні програми, впроваджувати інноваційні рішення в практику соціального захисту, координувати діяльність команд різного профілю. Для вирішення проблеми соціально-економічного захисту молоді це означає, що випускник магістратури стає ключовою фігурою в проєктуванні та впровадженні політик, спрямованих на вирішення актуальних проблем молодого покоління. Аналітичний складник дає йому змогу оцінювати потреби громади, аналізувати масштаби таких явищ, як безробіття серед молоді, брак доступного житла чи проблеми адаптації внутрішньо переміщених осіб молодого віку. Проєктно-управлінська компетенція дає змогу не лише розробити програму чи проєкт, а й знайти для нього фінансування, організувати мультисекторальну співпрацю та контролювати ефективність реалізації. Стандарт також підкреслює важливість інновацій у соціальній сфері – від упровадження електронних сервісів до створення сучасних цифрових платформ підтримки молоді, що забезпечують швидкий доступ до консультацій і соціальних послуг. Магістерська програма за цим стандартом передбачає вивчення таких дисциплін, як «Методологія соціальних досліджень», «Проєктний менеджмент у соціальній роботі», «Оцінювання соціальних програм», «Інновації в соціальних послугах». Завершальним етапом стає підготовка магістерської роботи, яка повинна мати не лише теоретичну, а й прикладну цінність, наприклад, містити розробку й апробацію конкретного пілотного проєкту соціально-економічної підтримки молоді в певній громаді. Обов'язковим

елементом є партнерська співпраця з органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями та центрами зайнятості, що дає змогу перевірити ефективність розроблених рішень у реальних умовах.

Національна рамка кваліфікацій (далі – НРК) (НАК, 2020) визначає рівневу структуру освітніх і професійних результатів, встановлюючи дескриптори для кожного рівня, які охоплюють знання, вміння, комунікативні навички, автономію та відповідальність. У сучасній версії, оновленій у 2020 році, передбачено 8 рівнів, узгоджених з Європейською рамкою кваліфікацій (EQF), де бакалавр відповідає 6 рівню, а магістр – 7 рівню. Це забезпечує порівнюваність українських кваліфікацій з європейськими та сприяє академічній мобільності. Для підготовки соціальних працівників НРК дає змогу чітко розмежувати, на якому етапі має формуватися певна компетентність. Наприклад, на рівні бакалавра важливо забезпечити здатність застосовувати методи соціальної діагностики під супервізією, тоді як рівень магістра вимагає вміння самостійно проєктувати й оцінювати комплексні програми соціально-економічного захисту молоді. Крім того, рамка визнає можливість здобуття часткових кваліфікацій, що відкриває шлях для створення коротких сертифікаційних програм, які можуть бути корисними для швидкого підвищення кваліфікації фахівців або надання додаткових компетенцій у сфері молодіжної роботи. Це може бути, зокрема, сертифікат «Соціальна робота з молоддю в громаді», який передбачає опанування вузькоспеціалізованих знань і навичок. Міжнародна сумісність НРК також полегшує інтеграцію зарубіжних практик і сприяє визнанню українських дипломів за кордоном, що відкриває додаткові можливості для обміну досвідом і підвищення якості підготовки.

Реформа НРК, проведена у 2020 році, і подальші зміни у 2025 році суттєво вплинули на систему підготовки фахівців. Перехід на 8-рівневу модель дав змогу чіткіше структурувати очікувані результати навчання, особливо на рівні магістратури, де було закріплено вимоги до здатності проводити наукові

дослідження, генерувати нові знання та впроваджувати інноваційні рішення в практику. Це стимулює заклади вищої освіти посилювати дослідницький складник навчальних програм і створювати умови для розвитку проєктних та аналітичних компетенцій студентів. Важливою новацією стало заохочення модульності й упровадження мікрокваліфікацій, що дає змогу швидко реагувати на нові потреби громади, наприклад, створювати короткі курси на кшталт «Створення програм зайнятості для молоді». Крім того, зростають вимоги до чіткого опису результатів навчання відповідно до дескрипторів НРК, що спонукає розробників програм більш ретельно формулювати зміст і результати освітніх компонентів, забезпечуючи прозорість та вимірюваність досягнень студентів.

Аналіз нормативної, освітньої та наукової бази, наведений вище, дає змогу сформулювати цілісне бачення місця соціально-економічного захисту молоді в процесі фахової підготовки майбутніх соціальних працівників. Сукупність положень Закону України «Про вищу освіту», стандартів підготовки за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для бакалаврського й магістерського рівнів, Національної рамки кваліфікацій та актуальних наукових досліджень створює концептуальне поле, у межах якого вибудовується сучасна модель підготовки.

Найперше ключову роль відіграє ідея компетентнісного підходу, закріплена в законодавстві та деталізована в стандартах. Вона вимагає від закладів вищої освіти не лише передати студентам певний обсяг теоретичних знань, а й сформувати стійкі практичні навички, ціннісні орієнтири та здатність діяти в умовах змін. Саме соціально-економічний захист молоді є тією сферою, де компетентнісний підхід проявляється особливо виразно, адже робота з молодими людьми в громадах потребує від майбутнього фахівця гнучкості, ініціативності та здатності адаптувати методи до конкретних соціально-економічних умов.

На основі вимог стандартів підготовки бакалавра й магістра можна побудувати послідовну траєкторію формування професійної готовності. На рівні бакалаврату це засвоєння

базових знань про соціальну політику, інституції захисту населення, правові засади роботи з молоддю, а також початкові навички соціальної діагностики, профілактики, організації допомоги. На рівні магістратури це вже поглиблений аналіз потреб громади, проектування програм підтримки, вміння працювати в ролі координатора чи менеджера проєктів, проведення наукових досліджень та оцінка ефективності програм.

Важливим інтегративним елементом є Національна рамка кваліфікацій, яка визначає рівневі очікування та дає змогу співвіднести підготовку в Україні з міжнародними стандартами. Це створює підґрунтя для інтеграції європейських підходів до молодіжної політики до змісту навчання, а також полегшує академічну мобільність студентів і викладачів.

Наукові дослідження підтверджують, що ефективність підготовки значно зростає за умови активної взаємодії закладів освіти з громадами. Така взаємодія має містити не лише проходження практик, а й спільне планування та реалізацію проєктів, участь студентів у роботі молодіжних рад, партнерство із центрами зайнятості, створення студентських соціальних ініціатив, які спрямовані на вирішення актуальних проблем молоді.

Отже, соціально-економічний захист молоді в нормативному та науковому полі постає

не як додатковий чи факультативний аспект, а як органічний складник професійної підготовки соціального працівника. Він інтегрується в усі етапи навчання – від теоретичних дисциплін до польової практики, від наукових досліджень до управління проєктами. Саме завдяки такому підходу можна досягнути того, щоб випускники були не просто обізнаними в питаннях соціальної роботи, а й здатними безпосередньо впливати на підвищення рівня добробуту та соціальної інтеграції молоді в громадах.

Висновки. Наведений вище аналітичний матеріал становить перший етап дослідження, спрямованого на комплексне вивчення процесу підготовки майбутніх соціальних працівників до соціально-економічного захисту молоді в громаді. Виокремлення й систематизація ключових нормативно-правових і стануть підґрунтям для розроблення ефективних освітніх програм у цій сфері. Використана нами модель аналітичної інтеграції вимог законів, державних стандартів, Національної рамки кваліфікацій та професійних компетентностей, релевантних завданням соціально-економічного захисту молоді, буде використовуватися для розробки теоретичних і прикладних засад процесу підготовки фахівців соціальної сфери до соціально-економічного захисту молоді в громаді.

Література

1. Про вищу освіту : Закон України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2014, № 37-38, ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» : Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 557. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-231-socialna-robota-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti>
3. «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для другого (магістерського) рівня вищої освіти» : Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 556. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-231-socialna-robota-dlya-drugogo-magisterskogo-rivnya-vishoyi-osviti>
4. Національна рамка кваліфікацій. *Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy?&tag=natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>
5. Національне агентство кваліфікацій. *Офіційний сайт*. URL: <https://nqa.gov.ua/>
6. Вісім кваліфікаційних рівнів замість одинадцяти: Уряд прийняв Національну рамку кваліфікацій. *Міністерство освіти і науки України*, 25 червня 2020 р. URL: <https://mon.gov.ua/news/visim-kvalifikatsiy-nikh-rivniv-zamist-odinadtsyati-uryad-priynuv-natsionalnu-ramku-kvalifikatsiy>
7. Уряд схвалив внесення змін Національної рамки кваліфікацій. *Міністерство освіти і науки України*, 11 червня 2025 р. URL: <https://mon.gov.ua/news/uriad-skhvalyv-vnesennia-zmin-natsionalnoi-ramky-kvalifikatsii>

References

1. Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» [Law of Ukraine «On Higher Education»]. (2014). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> [in Ukrainian].
2. Pro zatverdzhennia standartu vyshchoi osvity za spetsialnistiu 231 «Sotsialna robota» dlia pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity»: Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 24.04.2019 r. № 557 [On approval of the higher education standard for specialty 231 «Social Work» for the first (bachelor's) level of higher education: Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated 24 April 2019 No. 557]. (2019). Retrieved from <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-231-socialna-robota-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti> [in Ukrainian].
3. «Pro zatverdzhennia standartu vyshchoi osvity za spetsialnistiu 231 «Sotsialna robota» dlia drugoho (magisterskoho) rivnia vyshchoi osvity»: Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 24.04.2019 r. № 556 [«On approval of the higher education standard for specialty 231 «Social Work» for the second (master's) level of higher education»: Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated 24 April 2019 No. 556]. (2019). Retrieved from <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-231-socialna-robota-dlya-drugogo-magisterskogo-rivnya-vishoyi-osviti> [in Ukrainian].
4. Natsionalna ramka kvalifikatsii [National Qualifications Framework]. Retrieved from <https://mon.gov.ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy?&tag=natsionalna-ramka-kvalifikatsiy> [in Ukrainian].
5. Natsionalne ahentstvo kvalifikatsii [National Agency for Qualifications] (n.d.). *Official website*. Retrieved from <https://nqa.gov.ua/> [in Ukrainian].
6. Visim kvalifikatsiinykh rivniv zamist odnadtsiaty: Uriad pryiniav Natsionalnu ramku kvalifikatsii [Eight qualification levels instead of eleven: Government adopts National Qualifications Framework]. (2020). *Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy – Ministry of Education and Science of Ukraine*, June 25. Retrieved from <https://mon.gov.ua/news/visim-kvalifikatsiinykh-rivniv-zamist-odinadtsyati-uryad-priinyav-natsionalnu-ramku-kvalifikatsiy> [in Ukrainian].
7. Uriad skhvalyv vnesennia zmin Natsionalnoi ramky kvalifikatsii [The government approved amendments to the National Qualifications Framework]. (2025). *Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy – Ministry of Education and Science of Ukraine*, June 11. Retrieved from <https://mon.gov.ua/news/uriad-skhvalyv-vnesennia-zmin-natsionalnoi-ramky-kvalifikatsii> [in Ukrainian].

Пирог Д. А. Нормативно-правова база підготовки майбутніх соціальних працівників до соціально-економічного захисту молоді в громаді

Статтю присвячено аналізу нормативно-правових засад підготовки майбутніх соціальних працівників у контексті їхньої здатності забезпечувати соціально-економічний захист молоді в громаді. У роботі розглянуто ключові законодавчі та нормативні документи, що формують основу професійної підготовки фахівців соціальної сфери, зокрема Закон України «Про вищу освіту», стандарти вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» (накази МОН № 557 та № 556), а також Національну рамку кваліфікацій, затверджену Національним агентством кваліфікацій. Проаналізовано вплив реформування рамки кваліфікацій (2020–2025 рр.) на структуру професійної освіти, визначено роль компетентнісного підходу та модульності у формуванні готовності майбутніх фахівців до практичної діяльності в умовах громади. Підкреслено взаємозв'язок освітніх стандартів із потребами соціально-економічного захисту молоді, зокрема через інтеграцію практикоорієнтованих дисциплін та співпрацю закладів освіти з громадами. Стаття містить виключно теоретичний аналіз нормативної бази та окреслює напрями подальших досліджень, спрямованих на вдосконалення механізмів підготовки соціальних працівників і посилення їхньої ролі в розвитку молодіжної політики в Україні.

Головна мета статті полягає в тому, щоб отримати потенційне усвідомлення пропрацьованості сталого механізму формування «правил» гри у сфері соціальних послуг та в освітній галузі, адже важливим фактором є релевантність отриманих теоретичних знань, в ідеалі доповнених базових практичних під час здійснення студентами практичних стажувань, адже якість отриманої освіти та актуальність навичок і знань безпосередньо впливатимуть на потенціал щодо працевлаштування майбутніх фахівців та власне початкові результати їх діяльності. Так, завдяки початковому ознайомленню із законодавчою базою сформовано початкові висновки, що безпосередньо базовий та більш вузькопрофільний етапи підготовки загалом є вагомо регламентовано пропрацьованими й кожний має свої відокремлені норми оцінювання та запланованого потенційного результату. Подальша взаємодія держави з молодими фахівцями має критично важливий статус, оскільки Україна перебуває на етапі, коли % населення, що потребує послуг соціальних працівників росте в геометричній прогресії не від року до року, а фактично від кварталу до кварталу, тоді як вузькопрофільні потреби взаємодії з соціальними працівниками з регіонів, наближених до критичних зон, мають першочерговість своїх потреб, адже цим клієнтам соціальної сфери важливо відчувати, що вони «не забуті» і що вони «потрібні»,

що те, де вони опинились і в яких обставинах перебувають через прийняте власне рішення, є правильним на їхню думку, і соціум має поважати та підтримувати їх, допомагаючи в активізації внутрішніх потенціалів для розкриття їх власних можливостей та сприянню в реалізації їх амбіцій. Соціальні працівники і їх кваліфікація в таких ситуаціях є фундаментальною основою побудови взаємовідносин та конверсії успішних контактів і позитивних результатів в підсумках їх взаємодії.

Ключові слова: соціальна робота, підготовка фахівців, соціально-економічний захист, молодь, громада, нормативно-правова база, освітні стандарти.

Pyroh D. A. The regulatory framework for training future social workers for the socio-economic protection of youth in the community

The article analyzes the legal and regulatory framework for training future social workers in the context of their ability to ensure the socio-economic protection of youth at the community level. It examines the core legislative and regulatory documents shaping professional education in the social sphere, including the Law of Ukraine “On Higher Education,” the Higher Education Standards for specialty 231 “Social Work” (Orders of the Ministry of Education and Science No. 557 and No. 556), and the National Qualifications Framework developed by the National Agency for Qualifications. The study highlights the impact of the 2020–2025 reform of the Qualifications Framework on the structure of professional training, emphasizing the importance of the competence-based and modular approaches in developing future professionals’ readiness for practical work within communities. It stresses the alignment of educational standards with the needs of youth socio-economic protection, particularly through practice-oriented courses and partnerships between universities and local communities. The article is theoretical in nature and outlines further research directions aimed at improving the mechanisms of social workers’ training and enhancing their role in youth policy development in Ukraine.

The main goal of this article is to gain a clear understanding of how a sustainable system of “rules” in the field of social services and education can be developed. An important factor here is the relevance of the theoretical knowledge students receive – ideally, it should be supported by basic practical experience during internships. The quality of education and the relevance of acquired skills and knowledge directly affect the employment potential of future specialists and the initial results of their work. Based on the first review of the legal framework, it was concluded that both the basic and more specialized stages of training are well-regulated and have clearly defined assessment standards and expected outcomes. Further cooperation between the state and young specialists is critically important, as Ukraine is currently at a stage where the number of people needing social services is growing not just yearly but almost every quarter. At the same time, the specific needs of people living in regions close to critical zones must be prioritized. For such clients, it is vital to feel that they are “not forgotten” and “still needed.” They should know that the decisions they made and the situations they are in are respected and supported by society, which helps them unlock their inner potential and achieve their goals. In such cases, the qualification and professionalism of social workers become the foundation for building trustful relationships and turning these interactions into successful, positive outcomes.

Key words: social work, professional training, socio-economic protection, youth, community, legal framework, educational standards.

Стаття надійшла до редакції 29.10.2025 р.

Прийнято до друку 21.11.2025 р.

Опубліковано 19.12.2025 р.

